

Nazmi Arıkan

FEN BİLİMLERİ

Eğitim Kurumları

ÜNİVERSİTE HAZIRLIK / REHBERLİK BİRİMİ VELİ BÜLTENİ

BAŞARIDA AİLENİN ROLÜ

Şüphesiz her ebeveyn çocuğunun iyi yerlere gelmesi ve kendi kendine yetebilen bir birey olması için büyük emekler veriyor. Öğrencinin “başarılı” nitelendirilmesi aslında pek de tek bir değişkene bağlı gibi görünmüyor. Ancak bireyin en önce ailede öğrenmeye başladığı göz önüne alındığında hiç kuşkusuz ebeveynlerin iletişim becerisi, izlediği tutum, kendi aralarındaki tutarlılık vb. büyük önem taşımaktadır. Bu yazımızda çocuğun başarılı bir akademik hayat geçirebilmesinde ailenin rollerine değineceğiz.

Mutlu, sıcak paylaşımların olduğu, üyelerin birbirine rahatlıkla açılabilirdiği ve ebeveynin kendini yetiştirmeye devam ettiği aile ortamları gençlerin başarısı üzerine olumlu etkiler bırakmaktadır. Ailede kendini huzurlu, mutlu ve anlaşılmiş, değer görmüş hisseden bir birey derslerine de bunu olumlu anlamda yansıtmaktadır.

Sevgiyi koşulsuz sunabilmek gencin kendini değerli hissetmesinde oldukça önemli bir değişkendir. Genç akademik sorumluluklarını yerine getirmesi, odasını toplaması, teknolojik ürünlerle fazla uğraşmaması, geç saatlere kadar uyanık kalmaması vb. durumlarında seveleceği, sorun oluşmayacağı sinyalinin verilmesi aslında sevgiyi şarta bağlı kalarak sunmak demektir. Oysa her birey başarısızlığına veya hatalarına rağmen sevilmeye layıktır ve değerlidir. Aksi durumda öğrenciler netlerinin düşmesi veya arzuladığı bölüme yerleşmemesi durumunda, sevgiyi kaybedeceklerini, değer görmeyeceklerini düşünebilmektedirler.

Ebeveynin çocuğuyla yakından ilgilenmesi öğrencinin başarısını büyük oranda pekiştirecektir. Burada ilgilenmekle kastedilen aslında evde öğretmen rolüne bürünmek değildir. Çocuğun duygularını, düşüncelerini anlamaya çalışmak, genci olduğu gibi kabul edebilmek ve ona saygı duyabilmek, gündelik meşguliyetlerden uzak kısa bir zaman bile olsa birlikte kaliteli zaman geçirmek oldukça önemlidir. Gencin ilgi alanlarına saygı duymak, sorumluluk almasını desteklemek ve kendini keşfetmesine izin vermek aynı zamanda onu toplum içerisinde de gelişmiş, problem çözme becerileri yüksek ve bireyselleşebilmiş bir birey kılacaktır.

Zorlu durumlar yaşandığında ailenin demokratik tutumlar sergilemesi gencin yaptığı davranışları bir nedenle örtüştürerek bağ kurmasına hizmet edecektir. Ebeveynlerin gençten bir davranış beklediğinde bunu sebepleriyle açıklaması, sebep sonuç ilişkilendirmesi yapması, ileriye dönük sorularla olası senaryoları kurdurması aslında gençte davranışın sürdürülebilirliği açısından rolü büyüktür. Şüphesiz tek taraflı alınan kararlar değil, kendisinden de bir şeyler katılmış davranışlar çok daha kalıcı olacaktır. Yapılan bu ilişkilendirmeler aynı zamanda gencin başarısızlık durumlarında daha tahammüllü olmasını da sağlayacaktır.

Aile gence hedef belirlemede yol gösterici olmalı ve her gencin kendine özgü bireysel bir yolu olduğunu unutmamalıdır. Bu açıdan gencin yaşlılarıyla kıyaslanması kesinlikle istenilmeyen bir durumdur.

Çünkü ayrı hayatlarda, ayrı duygu, düşünce ve potansiyellerle yetişmiş bireylerin, hedefleri ve bunu gerçekleştirebilme düzeyleri de birbirinden farklılık gösterecektir. "O yapıyor sen de yapabilirsin." yaklaşımı gencin kendini yetersiz hissetmesine sebebiyet verebilmektedir. Bunun yerine güçlü yanlarının gence yansıtılması, ebeveyni olarak gözlemlerin paylaşılması hedef belirlemek adına daha da motive edecektir. Ebeveynin doğrusu zikretmek yerine davranışlarıyla da rol model olması genci çok daha olumlu güdüleyecektir.

Başarı, sosyal hayat, arkadaşlık ilişkileri, sportif ve sanatsal faaliyetlerle bir bütün olarak ilerler. Bu bağlamda ebeveyn tüm bu alanlarda da genci desteklemeli ve yakından tanıma, anlama gayretinde olmalıdır.

Gencin kendini ve çevresini tanıması yolunda rehberlik etmelidir. Oldukça çok değişkenli bir süreç olarak ebeveynlik yolunda desteğe ihtiyaç da duyulabilir. Ailenin okulla iletişimde olması doğru yönlendirme yapılabilmesi ve uyumun gerçekleşmesi adına önemli bir faktördür.

**Fen Bilimleri Eğitim Kurumları
Rehberlik Birimi**